

Egy tőnek három fakadása című novelláskönyve a húszesztendős felvidéki irodalom egyik gyöngyszeme.

A könnyed mikszáthos elbeszélő hangot ütötte meg Szombathy Viktor, aki a derűt igyekezte belopni a próza komor sorai közé. Szombathy, ha nem volna néhány remekbeszabott komoly írása is, riporternek kellene tartanunk, még hozzá türelmetlen riporternek. Egyetlen lélegzettel és első kézből közli a látottakat és hallottakat. A való életet figyeli és a kisebbségi sors sok bájos jelenetét eleveníti fel könyveiben.

Az elsők között kell említenünk Jaczkó Olgát. A nők világának Kaffka Margit óta nem volt olyan vészes, olyan őszinte felfedezője, mint Jaczkó. Megdöbbenő ennek a világnak a képe, eddig ismeretlen területeket ér a megismerés reflektorfényé.

Rác Pál a felvidéki Gárdonyi. Ungváron él s tanít. Prózáját a nemes egyszerűség s a szív jósága jellemzi. Egyenletes írásait szeretettel olvasta a felvidéki magyarság. Könyvnyitó asszony c. kötet legjelentősebb munkái között. Farkas István is pedagógus. Ipolygáson él és tanárkodik. A szlovák magyar közeledés terén végzett eredményes munkát. Színes lírai képeit szívesen látták a napilapok. Palotai Boris modern író, jól lát és még jobban érzékeltet.

Odaát rekedt Jankovics Marcell, a nagyszerű novellista, Egri Viktor, a könnyed és franciás stílus egyetlen képviselője.

És a fiatalok! Lelkendezve kellene beszélni róluk, de cikkünkben nem tehetjük már. Rády Elemér, Ölvedi János, Borsody István, Vájlok Sándor, Vass László, Sziklay László, Kovács Endre és mások kikerül bizonyára sokat hallunk még.

Ezekkel az írókkal gazdagodott a magyar szellemiség. Hoznak-e valami erjesztőt magukkal, az a következő esztendőik irodalmi eseményeiben fog kiderülni.

UNGVÁR

*Te is megtértél: Kárpátalji saslak:
Hét harcos törzsünk első tábora, —
Árpád ült itt négynapos áldomást,
És nyerített csótáros lova!
A hét vezér itt omlott a földre,
S illette csókkal az áldott rögöt...
Eger hősének bölcsőjét ringattad,
És megálltál a nagy próbák között!
Mienk vagy újra: bércövezte vár:
Bercsényi szellemszárnya visszajár!*

Vályi Nagy Géza